

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: **A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye**
 Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.
 Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
 (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

Szervezkedjünk!

A világháború után bekövetkezett gazdasági válság minden országban érezteti hatását az azelőtt elképzelhetetlen arányú munkanélküliségben.

Sokmillió munkáskéz tétlenül hever az iparilag fejlettebb országokban mindenütt, mert a világmészárlás által leszegényedett, iparilag fejletlenebb országok lakosságának a vásárlóképessége a minimumra csökkent és így nincs hová exportálni az ipari termékeket.

A romániai lakásínségről, ruhahiányról, a közlekedési eszközök lerombolásáról és a dolgozók nagyfokú életszínvonalának csökkenéséről köteteket lehetne írni, már pedig ezeken a hiányokon csakis észszerű termeléssel lehetne segíteni.

Nagyobb szükség soha sem volt az ipari termékekre, mint éppen ma, de nincs mivel megvásárolni még a legszükségesebb dolgokat sem és így nélkülözni kénytelen a lakosság nagy része.

Mindezen bajok kútforrása nálunk a kormány hibás közgazdasági politikájában van, mivel az országunk aránylag fejletlen ipara évtizedekig el volt látva a belső szükségletek kielégítésével is, ha a kormány valóban az ország lakosságának érdekeire és nem egy pénzcsoporthoz érdekeire volna legfőbb tekintettel. Más országokban a kormányok olcsó ipari kölcsönökkel, közmunkák megrendelésével és állami munkanélküli segéllyel igyekeznek enyhíteni a nagyfokú munkanélküliséget, míg nálunk a kormány lehetővé teszi, hogy a pártja érdekkörébe tartozó bankok 30-40% os kölcsönök kihelyezésével százmilliókat keressenek mindenféle produktív munka nélkül a kiuzsorázott közönség bőrére, a munkásokkal pedig senkisémm törődik.

Nálunk a kormány ipar- és kereskedelem-ellenes politikájánál csak a munkáellenes politikája erősebb. Az ipari és kereskedelmi körök erős szervezeteik révén az aránylag szervezeten munkásaikra hártják a termelési nehézségek nagyobb részét, ami az alacsony munkabérekben és a túl hosszú munkaidőben nyilvánul meg.

Külföldön is megkísérelte a tőke a munkásságra hártani a háborús terhek nagy részét, de ott az erős szervezettel rendelkező munkásság ellenzése miatt hajótörést szenvedett a tőkés mesterkedése, sőt a munkásszervezeteknek sikerült a kormányokat állami munkanélküli segély adására is rákényszeríteni.

Nálunk a munkásság nagyobb része szervezeten tülri a legféltelenebb kizsákmányolást. A szervezett kisebb rész pedig nem elég erős arra, hogy a kormányt a munkáskérdéseknek megfelelő politikára rákényszeríthetné.

A háborút követő forradalmi vívmányok megtartása is óriási terheket ró a szakszervezetekre. Ma itt, holnap meg máshol kísérletezik a tőke, hogy a kollektív szerződéseket és a nyolcórás munkaidőt felrugja, a fizetéses szabadságot és a túlóraszabályokat redukálja. Se vége, se hossza az újabb és újabb munkaadói támadásoknak. A munkásság nagy része tétlenül nézi a munkaadók térhódítását s legfőbb a korcsmákban mer kifejezést adni az elégedetlenségének.

Sehol a világon nem sikerült sem a kormányokat, sem a munkaadókat elszigetelt akciókkal és csöndes elégedetlenségnyilvánításokkal jobb belátásra bírni. Mindenütt a szervezet volt az, ami kényszerítő erejével a munkásság érdekében eredményeket ér el. Nálunk sem lehet másképpen!

Végre nálunk is be kell látnia minden munkásnak, hogy a mai tűrhetetlen állapotokon csakis erős szervezkedéssel lehet segíteni. Minden szervezett szaktársunk egy-egy agitátora kell legyen a szakszervezeti eszmének, hogy ne legyen Romániában olyan munkás, aki a szervezet céljaival és rendeltetésével tisztába ne tudjon lenni.

Sok kifogást hallottunk eddig a szervezeten munkanélkülivé vált munkásoktól, — akik csodálatosképpen nagyon jól megtalálják a szakszervezetek ajtóit, amikor bajban vannak, de messze elkerülik, amikor a tagjárulék fizetéséről van szó, — hogy nem tudják hol a szervezet s nem volt, aki u baigazítsa őket. Az ilyen és ehhez hasonló kifogásoknak elejét veendő, agitativ és fölvilágosító munkát kell végezzünk mindnyájan. Ezt követeli a mi jól felfogott gazdasági érdekünk. Azzal a lényel tisztába kell jöjjünk mindnyájan, hogy a szakszervezeteknek annyi erejük van, amennyit a tagok száma és öntudata biztosít számukra. S ha mindnyájan szervezkedünk, úgy semmiféle hatalom sem állhat ellent a szakszervezetek munkáspolitikájának, ami végeredményben az összesség boldogulását célozza.

Szovjetország 10 éves jubileuma

Most ünnepelte a hivatalos Szovjetország a szovjetrendszer fennállásának 10 éves fordulóját.

Tíz esztendő csak egy rövid perc a világtörténelem lapjain, de hosszú idő a rövidre szabott emberi életben s még hosszabb egy eddig ismeretlen olyan kormányzási rendszer életében, amely hogy az általa helyesnek vélt rendszerét fönntarthassa, az egész világ kormányával kénytelen szemben állani.

Tíz esztendőn keresztül sikerült fönntartani a bolsevik rendszert Európa legnagyobb lakósu és legnagyobb területű államában az egész világ ellenzése dacára is, ez egy olyan tény, amivel mindenkinek számolni kell.

Számos eredménytelen kísérlet történt úgy kívülről, mint belülről a bolsevista-rendszer megdöntésére, de a rendszer ma is áll, sőt lassan mindinkább jobbra tolódik, hogy azáltal biztosítsa további fönntállítását. A cári önkényuralommal háborúba hajszolt és a világmészárlásban kifáradt orosz népmilliókkal a szocialista és menseviki forradalom megbuktatta a cárizmust s a paraszttömegek millióit ez a forradalom földhöz és politikai jogokhoz juttatta. Ekkor jött a bolsevizmus forradalma, ami még többet ígért és a szocializmus, illetve a kollektív társadalom azonnali megvalósulását helyezte kilátásba. A még mindig forrongásban levő és az évszázados elnyomás alól alig felszabadult népmilliók tömegeit könnyű volt az új eszméknek megnyerni, s mert a szabadságot értékelni még idejük sem volt, könnyű volt velük szemben is a diktatura eszméjét érvényesíteni.

A diktatura alapjára helyezkedő demokrácia-ellenes kormányzási rendszer nem volt új dolog Oroszországban, hiszen eddig is annak az átkát nyögték a mindenható cárok idejében, de most már a földesuraktól elvett saját földjükön, mint kiskapitalisták, könnyebben tűrik a diktatúrát, ami mindent merhet és mindent csinálhat Oroszországban, csak a parasztok által kiszajlitott földekhez ne nyuljon, mert ez a jelenlegi rendszer azonnali bukását okozná.

A bolsevik forradalom kezdetén beigért szocializmus megvalósításától ma is éppen olyan messze áll Oroszország, mint tíz évvel ezelőtt, de sok vérnek és sok könnynek kellett eddig elfolyjni, amíg a hatalmon levők is belátták azt, amit a szocializmus tanít, hogy a természetben nem lehet ugrásokat tenni. És hogy minden állandó jellegű dolog csakis fejlődés útján jöhet létre. Ma már kezdik be látni ezt a legalapvetőbb igazságot és ezért kénytelenek a saját uralmuk biztosítása érdekében, nagyon helytelen, mindinkább engedni a gazdasági következményeknek, hogy a politikai forradalom útján megszervezett hatalmat gazdasági engedményekkel biztosítsák.

A világreakciónak nagy szolgálatot tett min-

ről van szó, — hogy nem tudják hol a szervezet s nem volt, aki u baigazítsa őket. Az ilyen és ehhez hasonló kifogásoknak elejét veendő, agitativ és fölvilágosító munkát kell végezzünk mindnyájan. Ezt követeli a mi jól felfogott gazdasági érdekünk. Azzal a lényel tisztába kell jöjjünk mindnyájan, hogy a szakszervezeteknek annyi erejük van, amennyit a tagok száma és öntudata biztosít számukra. S ha mindnyájan szervezkedünk, úgy semmiféle hatalom sem állhat ellent a szakszervezetek munkáspolitikájának, ami végeredményben az összesség boldogulását célozza.

denült a bolsevik diktatura fönntállása, mert az orosz fantaszták tanítványai minden országban megkísérelték, pénzt és fáradságot nem kímélve, maguknak híveket szerezni és ezáltal egyenlenséget vittek az addig egységes nemzetközi munkásmozgalomba, ami már a hatalom kapuit döngette minden előrehaladottabb országban. Fascizmust, ellenrendszabályokat és a politikai jogoknak a megszorítását váltotta ki minden országban a bolsevizmus és ezáltal késlelteti a szocialis forradalmat.

Az egyik diktatura létezése látszólagos jogcímet ad a másik diktaturának s úgy a jobb-, mint a baloldali diktatura egyforma hevességgel küzd a haladást egyedül szolgáló szocialdemokrácia ellen. Ha egyebet nem is, de azt elérte a bolsevizmus, hogy a háború után mindenütt diadalmasan előretörő szocialdemokráciát célkitűzésében hátráltatja s ezáltal megfizelhetetlen szolgálatot tett a nemzetközi reakciónak.

Még nagyobb lenne ez a szolgálat, ha a bolsevizmust a szülőanyja, az erőszak buktatná meg.

Az Oroszországban jelenleg végbemenő belső pártharcok arra engednek következtetni, hogy az előbb utóbb bekövetkező biztos bukás helyett a valódi helyzetet felismerve, a lassu átalakulás útjára tértek, ami az egyedüli biztos módszer arra, hogy a reakciós, illetve a fascista ellenforradalom felül ne kerüljön. Ezen az úton előbb-utóbb találkozni fog a mai Szovjetország a szocialdemokráciával, ami nagyban sieltetni fogja a szocializmus eljövételét.

A romániai részvénytársaságok egyévi működése

Romániában évek óta az ipar, a kereskedelem és a bankok egymást tulszáryalják a közgazdasági életünk züllése miatti siralmaikkal s ezért utánanéztünk a dolgoknak, hogy hivatalos statisztikai adatok alapján meggyőződjünk a züllés fokairól.

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium általános statisztikája szerint Romániában 1924. év végén 2188 részvénytársaság volt, 1925. évben 2440 re és 1926. évben 2626 ra szaporodott a részvénytársaságok száma. Ezen kimutatás szerint 1925. évben 252 részvénytársaság alakult, 1926. évben pedig november 30-ig 186 új részvénytársaság alakult. Az országban levő összes részvénytársaságok tőkéje 1924. évben 22 690 613 902 lei volt. A részvénytőke 1925. évben 27 565 510 560 leire és 1926. évben pedig 33 159 637 560 leire emelkedett az új részvénytársaságok új befektetéseivel együtt.

És hogy ezek a befektetések jól jövedelmeztek, bizonyítja az a tény, hogy 1925. évben a

részvénytársaságok jövedelme 15.163.823.679 lei volt, vagyis az összrészvénytőke 55,01%-a.

27 1/2 milliárd alaptőke után 15 milliárd haszon a legvérmesebb kapitalista reményeket is kielégítheti. A részvénytársaságok az általános költségekre a jövedelem 42,5%-át elköltötték, mégis ki tudtak átlag 16%-os osztalékot fizetni a részvényeseknek. A bankok átlag 22%-ot kerestek 1925. évben amiből 10-15%-os osztalékot fizettek.

Az iparvállalatok ugyanazon évben 33%-ot kerestek és 14%-os osztalékot fizettek ki.

A kereskedelmi vállalatok pedig átlag 7%-os osztalékot tudtak fizetni.

A biztosító intézetek átlag 26%-os tiszta haszonra dolgoztak ugyanazon évben.

A fenti adatokból látható, hogy aránylag túl nagy haszonra dolgoztak az összes részvénytársaságok a kereskedelmi vállalatok kivételével, de minket különösen az ipari vállalatok érdekelnének, amelyek részéről a legtöbb panasz hangzott el úgy a múltban, mint a jelenben.

Romániában 1924 év végén 1014 ipari részvénytársaság volt 15.632.415.889 lei tőkével. 1925 év végén 1108-ra szaporodott az ipari részvénytársaságok száma 19.102.446.476 lei tőkével, vagyis egy év alatt 94-el szaporodott a számuk és a tőkéjük is emelkedett, 3.470.030.587 leivel.

Az egész országban 80 vas- és fémpipari részvénytársaság volt 1925. évben 1.329.550.000 lei alaptőkével, míg 1924. évben 77 vasipari részvénytársaság volt 1.148.981.400 lei tőkével. A fenti 77 társaságból 46 társaság 1.115.222.000 lei tőkével a régi királyságban és 31 társaság 214.328.000 lei tőkével a csatolt területen volt.

Az ipari részvénytársaságok jövedelme 1925. évben 6.084.079.469 lei volt. Más szóval 19 milliárd alaptőke 6 milliárdot hozott, tehát vajmi kevés panaszra lehetett okuk a mi örökös panaszok munkaadóinknak. Sajnos, a részvénytársaságoknál foglalkoztatott munkások létszámáról nincsen pontos kimutatásunk, de ha számukat — túlmagasra — 1 millióra tesszük is, úgy minden munkás átlag 6000 lei hasznot hozott egy év alatt a részvényeseknek, míg önmagának és családjának még a legszükségesebb napi kiadásokra sem tehet, tehát nem annyira az ipari vállalatok, mint inkább a munkásaik panaszkodhatnak a rossz kereseti viszonyok miatt.

A nagyváradi vasöntőde és gépgyári állapotok

Furcsa állapotok kaptak lábra a nagyváradi vasöntőde és gépgyárban. A gyár üzemének állandó redukálása következtében az ott dolgozó munkástársaink helyzete napról-napra nehezebbé válik. A folytonos munkaredukció dacára a gyár igazgatósága egy különös helyzet elé állította a gyár munkásságát. Az a furcsa intézkedés történt t. i., hogy a lakatosoknál állandóan redukálják a munkaidőt, sőt az utóbbi napokban a lakatosmunkásoknak tudtára adta az igazgatóság, hogy kénytelen lesz az egész lakatosüzemet egy hosszabb időre szüneteltetni.

Az esztorgályos munkástársakat pedig arra hívta fel a gyár egyik mérnöke, hogy dolgozzanak túlorát. Az esztorgályos szaktársak azonban nem voltak hajlandók eleget tenni a mérnök ur eme kívánságának. Megtagadták pedig a túlorázást azért, mert van üres pad és van munkanélküli esztorgályos. De ha ez az állapot nem is állna fel, az esztorgályos szaktársak megtagadták volna a túlorázást, mert a túlorázást elrendelő mérnök ur úgy akart több munkaproduktumot kicsikarni az esztorgályos szaktársaktól, hogy a túloráért nem akart százalékos fizetést. Ugy tüntette fel a túlorázást, mintha ezzel a gyár karácsonyi jótékonyságot akarna gyakorolni az esztorgályosokkal. Kriszt-kindlít akar adni a gyár az esztorgályosoknak. Legyetek jó fiúk, dolgozzatok szorgalmasan túlorát, túlorái százalék nélkül, mert jön a karácsony, a szeretet ünnepe a gyári jézuska ajándékával. Az esztorgályos szaktársak azonban — öntudatos munkások lévén — nem kérnek karácsonyi ajándékot. Az öntudatos esztorgályosoknak az az óhajuk, hogy ha sok az esztorgályos munka, a gyár igazgatósága állítson be annyi esztorgályost, hogy azt a kollektív szerződésben biztosított normális munkaidő alatt el lehessen végezni. Ha a gyár igazgatósága jól akar tenni a gyár munkásaival, akkor ezt meg-

teheti azzal, hogy a lakatosmunkásokat is engedje teljes munkaidőt dolgozni. Mert a karácsony nemcsak az esztorgályosoknak, de a lakatosoknak és a gyár többi munkásainak is rohamosan közeledik.

A gyárban lábrakapott másik furcsa eset pedig az, hogy a gyárban derűre-borúra büntetik a munkástársakat. Mondhatni, hogy valóságos büntetőház lett urrá a gyár művezetőin és mérnökein. A leghetlenebb címen szabnak ki büntetéseket statáriális úton. Rögtönítélő bíró a művezető és a mérnök, akik ki sem hallgatják a delikvenst, csak reá huzzák a súlyosabbnál súlyosabb büntetést. S ezen büntetések ellen nincs appellálás. Szerszámtörésekért olyan büntetéseket szabnak ki, hogy például akárhány inasnak vagy fiatal munkásnak az egész heti keresete benmarad. Megtörtént, hogy egy fiatal munkást 1500 lejrel büntettek meg egy summában. Egy munkástársunkat azért büntették meg súlyosan, mert a munkahelyén égve maradt a lámpa. És így napról-napra találunk ki újabb és újabb ürügyet a büntetések kiszabására.

Ezek a folytonos büntetés kiszabások azonban már kezdenek túltengeni. A gyárban dolgozó munkástársaink már megsokallották ezt az inkvizitorikus rendszert és elhatározták, hogy az igazgatóságnál — ha kell, a munkaügyi inspektorátusnál fognak ebben a tárgyban intervenálni.

Tízéves jubileum a nadrági szervezetnél

A nadrági vas- és fémmunkások szakszervezete november hó 26-án ünnepelte a csoport fennállásának 10 éves jubileumát. Szövetségünk részéről Brátfálean elvtárs üdvözölte a jubiláló csoport tagjait. Az ünnepi közgyűlést reggeli tartó táncmulatság követte.

A szakszervezeti élet igen szép példáját mutatták meg nadrági szaktársaink, amikor 10 küzdelemteljes éven keresztül tántoríthatatlan hű harcosai maradtak a szervezetnek. A tagok és a vezetőség öntudata elég biztosíték arra, hogy a 10 éves jubileumot újabb jubileumok sorai fogják követni.

Mélyen elszomorító jelenség, hogy Nadrágon is vannak olyan szervezeten kívüli, akik a főlegbvalóik iránti hízkeléssel és munkástársaikra való árulkodással akarnak maguknak érdemeket szerezni. Ezek az alakok termelnek a megszakadásig és nem látják be, hogy a fizetésük a termelésük arányában csökken. Csak a büntetések emelkednek mind magasabbra, amikkel a hatalmi mámorában tobzódó mester sujtja a munkásságot. Jó lesz, ha észhez térnek ezek a szervezeten kívüli és ezáltal szervezett munkástársaikkal egyetemben becstültre tanítják a minduntalan magáról megfélemező, uborkafán lovagoló „mester urat“.

A kolozsvári városi üzemek munkásainak új kollektív szerződése

A kolozsvári városi üzemek munkásai hat hétig tartó tárgyalás után megkötötték az új kollektív szerződést, amely visszamenőleges hatállyal 1927 szeptember 16-tól 1929 szeptember 15-ig lesz érvényben.

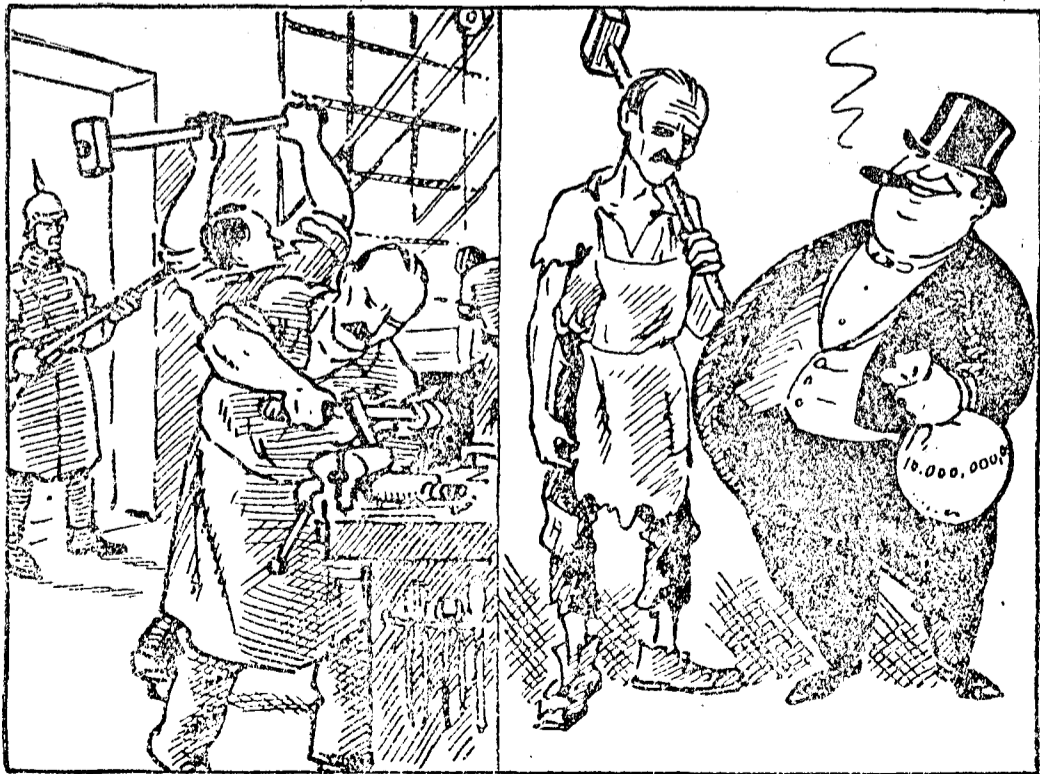
Az új szerződés kiterjed a városi üzemek valamennyi munkására s egyik jelentős eredménye az átlagos 10 százalékos bérijávitáson kívül az, hogy a városnál alkalmazott munkások béreit az egész vonalra kiterjedően rendezze. A bérek a Kolozsvár városánál alkalmazott munkásoknál a kollektív szerződés megkötése után így alakultak:

Felszabadulástól számított						
2 évig	2-4 évig	4-6 évig	6-8 évig	8-10 évig	10 évig	éven túl
A) csoport (viz- és villanyszerelők, öntők, műszerészek, esztorgályosok, kőművesek, aszfaltozók)						
20	23	27	29	31	33	
lej óránként						
B) csoport (gépészek, lakatosok, bádógosok, sofförök, kovácsok, asztalosok, ácsok, betonosok, szijgyártók, kerékgyártók, kővezők)						
19	22	25	28	30	32	
lej óránként						
C) csoport (gépapolók, fűtők, zsillpörök)						
15:50	18	19	21	23	-	
lej óránként						
D) csoport (mitfázerek, kanálistisztítók, segédmunkások, éjjeli őrök, vonalőrök)						
14	15	16	17	18	-	
lej óránként						

A gépészek és gépapolók havi fizetést kapnak. A gépészeknél legkisebb havi fizetés 6200 lej, legmagasabb 6800 lej, gépapolóknál legkisebb 4400 lej, legmagasabb 4850 lej. A fizetésekhez tartozó járandóság még lakás, fű és világítás. Akik számára az üzemek igazgatóságai lakást nem nyújthatnak, lakbérpótlékkal és tüzfával lesznek kárpótolva. A gépészekre, gépapolókra és fűtőkre vonatkozó megállapodások kiegészítetnek még azzal, hogy akiknek ezidőszereint lakást nem biztosíthatnak, azok számára legkésőbb az 1928. év végéig a városi tanács munkáslakásokat épít.

A szabadságidő kérdését a következő módon rendezték: 1 évi szolgálat után 6 nap, 2 év után 8 nap, 3 évi szolgálat után 11 nap, 5 év után 14 nap, 10 év után 20 nap. A havidíjasok szabadságideje minden időkategóriában 1 nappal több. A szabadságidőn kívül az új kollektív szerződés 11 fizetett ünnepnapot is biztosít.

A túlorák díjazására a megállapodás a következőket köti ki: Az első két túlorára 50%-os, a következő két óra 75%-os, a további túlorák 100%-os túloradíjazással lesznek fizetve. A gépházakban dolgozó szakmunkások gépjávitások-

Szabadon dolgozhatsz, de sztrájkolnod nem szabad. Rendőr vigyáz rád, hogy a munkát abba ne hagyjad.

S hogyha javítást kérsz, kinevet a tőkés. Csak ha szervezkedsz, úgy lesz béremelés.

nál, új gépek szerelésénél és generaljavításoknál 50, illetve 100% os prémiumban részesülnek.

Az új kollektív szerződés még a következő kedvezményeket biztosítja: Az üzemekben egy évet eltöltött munkások katonai gyakorlati idejükre (30 napra) teljes fizetésüket kapják. A városi üzemekben alkalmazott összes munkások, úgy a víz-, mint az áramdíjból 50% os engedményt kapnak. A hidegszamosi telepen a villamosüzem igazgatósága állandó iskolát köteles fenntartani az ott dolgozó munkások gyermekeinek oktatására. (A hidegszamosi iskola már október 1 óta működik)

A bérrevizió négy havonként történik 1:1 kulcs arányában.

A tanoncok védelmére vonatkozólag az új kollektív szerződés kiköti, hogy tanoncok éjjeli munkánál nem foglalkoztathatók és hogy minden üzemágban a tanoncok szakmai képzését rendszeresített elméleti oktatással kell elősegíteni. Az új kollektív szerződés garanciális pontokat tartalmaz még a bizalmiférfi-rendszer és szakszervezeti közvetítés elismerése tekintetében.

A városi üzemek munkásainak szervezettsége és az összetartás ereje voltak a legfőbb tényezők az új kollektív szerződés megkötésénél. A kollektív szerződést a városi üzemek munkásai részéről aláírták: Nagy Ferenc, Orbán Ferenc, Ilies Petru, Fodor Sándor, Foszló Sándor, Mureşan Iosif és Lenard Ioan szaktársak, a vasmunkásszervezet részéről Bruder Ferenc szaktárs. A városi tanács, illetve a városi üzemek igazgatósága részéről dr. Mihali Tivadar polgármester, dr. Lucian Sándor elvtárs, a technikai ügyosztály vezetője, valamint Muntean és Suceava főmérnökök írták alá.

A szatmári Unió halálgyár újabb áldozatai

Két munkást ismét megölt a villamosáram, egyet pedig a körfűrész vágott agyon

A szatmári Unió vagongyárban alig pár nappal ezelőtt ütötte agyon a villamosáram Mankovits Miklós szaktársunkat. Akkor szivbajt hoztak föl a gyár védelmére, mint ahogy azt lapunk más helyén már megírtuk. November 21-én, hétfőn este 7 órakor, Dembrovszky Sándor 23 éves és Semsey Zsigmond 24 éves asztalosokat ütötte agyon a villanyáram. Az illető munkások a 220 voltos világító áramvezeték helyett a 380 voltos motoráram vezetékekre kapcsolták zsinórlámpájukat, hogy a mesterük intenciójának megfelelően órázhassanak. A magasabb feszültségű áram pár pillanat alatt a lámpát kezében tartó Dembrovszkyt megölte, úgyszintén megölte a vele dolgozó Semsey asztalost is, aki a bajt észrevéve, elakarta rántani a halálos lámpától. Két nappal előbb, 19-én Borghidán Ferenc 20 éves munkást csapta agyon a körfűrészből kivágódó fadarab. Segítségére siető társai már csak a beállott halált konstatálhatták. A bajt a körfűrész hiányos felszerelése okozta.

November 7-én Ferland István asztalos-csoportvezető a hiányos világítás miatt egy másfél méteres gödörbe esett a gyárban és súlyosan megsérült. Tizenkilencedikén történt még egy súlyos baleset Társi József lakatos szaktársunkkal és a vele dolgozó segítő munkással. Társi szaktárs ugyanis egy állványra kérte föl a villamos fűrógépet, hogy ott fűrjön vele, társa pedig bekapcsolta lent az áramot. A rossz szigetelésű fűrógép árama keresztüljárta Társi szaktárs testét s egy állati ordítást hallatva, eszméletlenül rogyott össze. A kezéből leesett a súlyos fűrógép egy alatt dolgozó segédmunkás hátára, aki szintén összeesett a súlyos ütéstől. Szerencsére az ordításra figyelmes lett az a munkás, aki az áramot bekapcsolta és így még idejében kikapcsolta az áramot, ami ha meg nem történik, halálossá vált volna a villanyütés.

Számos ilyen és apróbb baleset történik naponta az Unió vagongyárban és az esetek mindegyike a gyárvezetőség hanyagságára vezethető vissza. Tíz-tizenhat órát dolgoznak naponta a gyárban a munkások s természetesen a túl hosszú munkaidő miatt a figyelmük megcsappanása is hozzájárulhat a balesetek okához. Főképp azonban a hozzá nem értés és a rossz szigetelések okozták a sűrűn előforduló halálos villanyütéseket. Tapasztalatlan, a villamosáramhoz abszolút nem értő emberek dolgoznak olyan gépekkel, amikkel csak szakértők

dolgozhatnak veszélytelenül. Az emberélet nem fontos az igazgatóságnak, csak az a fő, hogy a profit növekedjen. Az pedig szépen nő a megfélemlített és mindenféle torturákkal agyon zaklatott munkások élete árán. Valóságos börtönintézet az Unió-gyár s a munkások a legförláborítóbb kutatásoknak vannak kitéve, amikor a gyárkapun ki menni akarnak. Mintha csak valami fegyintézetben rablógyilkosok volnának valamennyien, úgy kezelik őket az igazgatóság a generális pózban tetszelgő kapussal.

És ezen gyalázatos bánásmód ellen évekig nem volt semmiféle kifogásuk a gyárba befészkelődött egységeknek, sőt mint mondták, ez jót tesz, mert az annyira kívánatos diktatúrához szoktatja a munkásságot.

Mi mégis csak tűrhetetlennek tartjuk a sűrűn előforduló halálos baleseteket s a sok torturát és erélyes vizsgálatot követelünk, hogy egyszerűsmindenkorra véget vessünk a gyárban létező gyalázatos állapotoknak.

Bér- és munkafeltételek a detroiti (Amerika) autóiparban

Amerikában a munkakategóriák bér- és munkaviszonyait sokkal nehezebben lehet összefoglalni, mint bármilyen iparállamban. Amíg Európában az iparállamokban árszabályszerűt bérék mellett dolgoztak, addig Amerikában nemcsak az illető szakmák bérei minden városban mások, hanem az egy és ugyanazon városban levő különböző cégek is más más béreket fizetnek. A cég, de a szakmunkás is, kihasználja a helyzetet aszerint, hogy milyen a munkapiac és mennyire sürgős a megrendelt munka elkészítése. Lehet mondani, hogy az amerikai munkás munkakerejének eladásánál is látszik egy bizonyos fokú spekuláció. Ez annak tudható be, hogy az ottani meglevő, csodálatra méltó, forgalmi eszközök lehetővé teszik a munkásnak a nagyobb távolságokra való munkavállalást is. Az átköltözés családostól együtt nem okoz az amerikai munkásnak annyi gondot, mint nálunk, Európában. Lakásszerződések nem léteznek. A munkás kijelenti a hó utolsó napján, hogy kiköltözik, annál is inkább, mert az új lakást már ki is fizette és a lakástulajdonosnak is ígérkezik az a szerencse, hogy még aznap kap egy új lakót. Így megadják a körülmények a módot arra, hogy a konjunktúrát mind a két oldalon kihasználják, ami a munkabérek különbözőségére vezet. A munkás tudja, hogy a munkaadója azonnal kiteszi, amikor már nincs szüksége rá és ezért változtatja olyan gyakran a munkahelyét, ha jobb kereset kínálkozik. Egy állandó állást azonban nem vet meg a munkás, de a bér itten alacsonyabb.

Az amerikai autóipar nagy konjunktúra-változásoknak van kitéve. A téli hónapokban majdnem rendszeresen nagy a munkahiány, úgy, hogy sok munkás szakmájában nem talál alkalmazást. Ez azonban nem olyan veszedelmes, mint a szezoniparban, például az építőiparban. Az építők és az árszabály szerinti dolgozó üzemek munkásainak bérét kivéve, a detroiti autógyárak munkabérei első helyen állanak az Egyesült Államokban. Az árszabály szerinti dolgozó üzemekben — ilyen legtöbb van Chicagóban és New Yorkban — a munkabérek majdnem egyformák, kivételes esetekben valamivel magasabbak. Figyelemreméltó, hogy jelenleg a Ford művekben fizetik a legmagasabb átlag-órabéreket. Maga Ford röviddel ezelőtt kijelentette, hogy a detroiti gyárakban dolgozó 65.000 munkásának ugyanannyi bért fizet, mint amennyit a múlt őszkor a 90 ezer munkásának fizetett. A munkásoknak legnagyobb része jó szakmunkás, akik óránként 1 dollárt és 20 centet, kivételes esetekben 1 dollár 35 centet keresnek. Fogalmat alkothatunk magunknak ennek az embernek anyagi erejéről, ha elgondolkozunk rajta, hogy június közepe óta be szüntette az autógyártást és függetlenül a befektetett tőkéitől, foglalkoztat majdnem 65.000 munkást az átalakulási munkálatoknál egy új gyártmány bevezetésére. Szakemberek azt állítják, hogy az átalakulás Fordnak naponta egy millió dollárba kerül, anélkül, hogy a termelés valami jelentős összeget behozna. De mivel Ford állítólag négyszázmillió forgatóke felett rendelkezik, biztosan kibírja még egy darabig.

Fordnál a szakmunkás kezdőfizetése óránként 90 centtől 1 dollárig terjed. Ha a munka-

teljesítmény megfelel, az órabér bizonyos időközönként emelkedik 5 centtel, addig, míg a fentemlített órabért elérte. Ez az amerikai viszonyokhoz mérten is jó fizetés abban leli magyarázatát, hogy Fordnak jelenleg szüksége van jó szakmunkásokra és egy változás munkakörében önálló nem célszerű; továbbá abban is, hogy ez a kereset ugyyszólván magában foglalja a kiegyenlítést az 5 napos munkahétért. De miután már július kezdete óta a legtöbb üzemben hat napot dolgoznak, a Fordmunkások jelenleg a legjobban fizetett munkások.

A többi Detroitban és környékén üzemben lévő autócégek ugyanolyan szakmunkáért csak 85—90 centet fizetnek óránként. Előmunkások 1 dollárt kapnak. Vannak ugyan cégek ahol a munkások különórásnak és minden különóra után kárpótlást kapnak, ami által még többet keresnek, mint a Ford gyárak munkásai. A Ford üzemekben a különórás nem szokásos. A különórásban vezet a (Fischer—Body cég), Ford leghatalmasabb konkurensének támasza, ahol az éjjeli sicht egyes osztályokban minden éjjel 13 órát dolgozik, úgy, hogy a munkás a különóra- és vasárnapi pótlékokkal 100 dollárig keres hetenként 87¹/₂ centtől óránként. Ez a szünet azonban csak 5 vagy 7 hétig tart, addig, amíg a megrendeléseket bevégezi. Azután ugyanolyan hosszú szünet áll be a munkásokra nézve, vannak azonban kivételes esetek is. A detroiti autógyári szakmunkások átlag 40—50 dollárt keresnek hetenként. A segédmunkások munkabére körülbelül 50—60 százaléka a szakmunkások fizetésének. Ford azonban e tekintetben is kivételt képez, mivel minden munkásának legalább napi 6 dollárt biztosít. Az ő segédmunkásai 6 dollárt és 80 centet kapnak egy nyolcórás munkanapra. Ezek természetesen betanult segédmunkások.

Mi mindent vásárolhat az ilyen szakmunkás dollárjaiért? Egy családapát két gyermekkel az egész heti háztartást 2 vagy 2 és fél napi keresettel fenn tudja tartani. Emellett úgy él, összehasonlítva az európai proletárháztartással, hogy mi alig tudjuk elképzelni, mert 1 órabérért vásárolhat két font jó vajat, vagy két és fél font sertéskollettet. Leveshúst vásárolhat 12 fontot a legszébb kaliforniai szőlőből is. Rendkívül olcsó a dohányzás, úgy, hogy egy órabérért megveszi egész heti szükségletét, azaz 200 darabot a legkeresettebb cigarettából. 6 vagy 7 liter tejet lehet venni egy órabér keresetből. Egy jó ruháért 4 vagy 5 napot kell dolgozni, míg egy pár cipőt 3—8 órai keresetből vásárolhat. A nőtlen munkás 12 dollárért teljes heti ellátást és szállást kaphat, ez természetesen megfelel mindenképpen, mert vannak munkások, akik 10 dollárért is egészen jól élnek. Az az egy, ami aránylag drágább, a lakás. Egy amerikai bérház, körülbelül 6 szobával, ha közel van a város központjához, vagy a gyár közelében fekszik, havonta 55—70 dollárba kerül, vannak azonban olcsó bérházak is a külső perifériákon, ahonnan a munkás a kifutó autóbussz közlekedés folyóán könnyedséggel jár a munkahelyére.

Taggyűlés Toplecen. November hó 12-én a topleci szaktársaink szépen látogatott taggyűlést tartottak. A gyűlést Florea Mihály elnök szaktárs üdvözölte, majd ismertette a vezetőség jelentését és rátérve a Toplecen uralkodó helyzetre, felhívja a munkások figyelmét a szervezkedésre. Stancon Ádám teszi meg a pénztári jelentést, majd ő is hosszasan foglalkozik a szervezkedés szükségességével.

A szövetség képviselőjében Muntean szaktárs vett részt, aki ismertette a mai gazdasági helyzetet és a szervezkedés fontosságát a munkások osztályra nézve. Majd bejelent a gyűlésnek, hogy november 11-én a karánsebesi törvényszéknél meg lett tartva a tárgyalás a Tárziu Joan volt csoportelnök sikkasztása ügyében, aki 1924-ben a topleci sztrájkoló munkások segélyét elsikkasztotta. A törvényszék egy havi börtönbüntetésre ítélte el a sikkasztót és az elsikkasztott 5000 lei visszafizetésére, valamint a perköltiségek viselésére kötelezte. — Tárziu jelenleg a temesvári rendőrséget boldogítja és rendőrházban hallgatta végig a lesújtó ítéletet, ami valószínűleg lehetetlenné teszi a rendőrségnél való további alkalmaztatását.

Több hozzászólás után a taggyűlés az elnök szaktárs lelkes zárszavai után véget ért.

Üveges munkások köréből

Üveges taggyűlés Turdán. A turdai üvegescsoport október hó 16 án szépen sikerült taggyűlést tartott a következő napirenddel: 1. Vezetőség jelentése. 2. Szervezetlen munkások megszervezése. 3. Határozatok.

Blaschkó Ludwig elvtárs elnök d. e. 10 órakor megnyitja a gyűlést, a szót átadja Vanek Rudolf elvtársnak, aki jelentést tesz a betegalpra befolyt pénztárról, amit egy pár szak-társ hozzászólásával a taggyűlés tudomásul vesz. Blaschkó elvtárs szervezkedésre hívja fel az elvtársakat és ismerteti az üvegfúvók helyzetét. Felhívja az elvtársak figyelmét, hogy aki hátralékban van, rendezze, mert ellenkező esetben elvesztik jogukat a saját maguk által felállított betegsegélyzéstől. Azután Téglás vasas titkár szak-társ veszi át a szót, aki a vasas-csoport nevében üdvözlö a taggyűlést. Ismerteti a gazdasági helyzetet, amelyben a munkások ma vannak és azokat az állapotokat, amelyek miatt ma nehézségekbe ütközik megszervezni a munkásságot. Azután a szervezet fontosságát ismerteti és felhívja a taggyűlés figyelmét a párt-sajtó fontosságára.

Bejelenti, hogy október 22-én egy szüreti bált rendez a vasascsoport-otthon fenntartása és munkáskultúra terjesztése javára, kéri az elvtársakat, hogy támogassák a mulatság sikerét, amit a taggyűlés egyhangulag elfogad és megígér.

Több ügy elintézése után Blaschkó elvtárs lelkesítő szavakkal a gyűlést bezárja.

Taggyűlés Avrigon. Az avrigi üvegesmunkások november hó 20 án taggyűlést tartottak. Nodjesch elnök üdvözlö a gyűlést és a vezetőség jelentését teszi meg. Majd áttért az üvegesmunkások viszonyaira és megállapítja, hogy az utóbbi időben a munkaadók folyton kísérelteznék a béreket leredukálni. Eddig ezen munkaadók törekvéseit a szervezet által meg lehetett akadályozni, de ezt a jövőben gyenge szervezettel alig lesz lehetséges megakadályozni. Felhívja az üvegesmunkások figyelmét, hogy hátralékos járulékaikat rendezzék és törekedjenek, hogy a szervezetlen üvegesmunkásokat is szervezetbe tömörítsék.

Szövetségünk részéről Muntean szaktárs vett részt, aki ismertette a szakszervezet fontosságát és annak szükségességét a munkásokra nézve, amit a taggyűlés lelkesen tudomásul vett. Majd Modjesch elvtárs javaslatára a taggyűlés határozatilag kimondja, hogy a vezetőség lépjen érintkezésbe az országban levő összes üvegesmunkásokkal és azok figyelmét hívja fel a mielőbbi szervezkedésre.

Több tárgy nem lévén, a jól sikerült taggyűlést az elnök szaktárs lelkesítő szavaival bezárta.

Gyilkol a tőke

A szatmári Unió vagongyárban Mankovics Miklós szaktársunkat munkaközben a rossz szigetelésű villanyos zsinórlámpa árama agyonütötte. Szerencsétlenül járt szaktársunk alig pár hele házasodott meg, most szerelt le a katonaságnál s alig volt 25 éves.

A halálos baleset okát az illető munkástársunk szívbjára akarja visszavezetni a gyár igazgatósága, ahelyett, hogy a tényleges okot, a villanyvezeték rossz szigetelését hozta volna föl a baj okozójául.

Mankovics szaktárs temetésén a gyár összmunkássága megjelent, hogy elkísérje utolsó útjára a tőke szerencsétlen áldozatát.

FIGYELMEZTETÉS. Ezuton is figyelmeztetjük a szaktársakat, hogy tekintve a nagymérvű munkanélküliséget, ne utazzanak bizonytalanba, hanem előbb érdeklődjenek vagy a szövetségé, vagy az illető helység csoportvezetőségénél, ahova utazni óhajtának.

KÖZPONTI TITKÁRSÁG.

A Munkások Szanatórium-Egyesülete folyó évi december hó 7-én, szerdán este 6 órakor a Munkás-Otthon kistermében (Patak-utca 7.) taggyűlést tart, amelyre a tagokat és érdeklődőket ezuton is meghívja az egyesület vezetősége.

Köszönetnyilvánítás. Alulírott úgy a magam, valamint gyermekeim nevében hálás köszönetemet fejezem ki mindazokkal szemben, akik felejtetetlen férfim temetésén résztvettek és minket anyagiakkal támogatni szivesek voltak. Köszönetemet fejezem ki koszorúmegváltásra gyűjtött és nekem átadott 2600 leierért is.

Özv. Nagy Jánosné, Lupeni.

KÜLFÖLDI HIREK

Fejlődés az autó nyomán. Az amerikai Egyesült Államok vasutainak bevétele 346 millió dollár csökkenést mutat 1926-ban. Ok: az automobil. Az Egyesült Államok utjain 22 millió autó szalad és az autóforgalom az 5 18 ezer millió dolláros befektetésével erős versenyt okoz a vasutaknak. Az Egyesült Államok 3 millió angol mérföldnyi országútjának egyhatodrésze aszfalt- vagy cementút, amely 84 ezer kilométer kemény ut elkészítése 8 ezer millió dollárba került. Összesen tehát 26 milliárd dollár az Egyesült Államok autóközlekedésének befektetése, amellyel szemben az összes vasutaké csak 23 milliárd dollár. Az Egyesült Államok forgalomban lévő automobiljai, ha ötszemélyenként rakodnak meg, képesek az egész 110 milliónyi lakosságot egyidőben szállítani. Évente 1 milliárd dollárt költ az állam utépítésre, hogy lépést haladjon az idők követelményeivel. Természetes, hogy az autónak a vasutak jövedelmébe való hatása még fokozóban van. A vasutak azonban leszámoltak a következményekkel s a legnagyobbak, mint a Pennsylvania-vasút, beléptek az autófuvározási üzletbe. Tudniillik a vasutak rövid távra való teherszállítása sohasem volt nagyon jövedelmező, mert az adminisztrációs és rakodási költségek aránya túl magas volt a mérföldenként számított fuvardíjak viszonyában. Az autófuvározás háztól-házhöz történik, egyszeri föl- és lerakással, nem kell 50 tonnás vasuti kocsikat megtölteni és erre, valamint teherjártok rendezésére várni.

Hasonló tünetek mutatkoznak a városi villamosközlekedés terén is. Pár éve még tüzelvással védekeztek a villamostársaságok, hogy az autobus (jitney) fejlődését meggátolják. Ezeket kis emberek indították, akik koncessziókat szereztek olyan utvonalakra, amelyek eddig nélkülöztek a villamost, avagy mostohán lettek kiszolgálva közlekedéssel. Ma már belátták a régi vállalatok a harci módszer céltalanságát és magas összegekkel váltják meg a privát koncessziókat, hogy gyilkos verseny helyett jövedelmező üzlethez jussanak. A New-Jersey-i Public Service Co. 30 ezer dollárjával vásárolt meg egy egy öreg omnibuszt a koncesszióval.

Munkanélküliség és népmozgalom Oroszországban. Az 1926 évi népszámlálás előrelátható eredménye szerint Oroszország lakosainak száma 144 8 millió lélek. Az 1897 évi népszámlálás adataival szemben a szaporulat 38 százalékos. A lakosságból 118 5 millió lakik falun és 26 3 millió a városban. Ezzel a városi lakosság létszáma 2. háborúelőttiére emelkedett. Az előző évben a városi lakosság létszáma sokkal kisebb volt, mindössze 23 7 millió, míg 1913-ban 25 8 millió. Ebből is látható a nagy munkanélküliség a városokban, amelyet a hivatalos kimutatás 1926 április 1-én 1,057,000 lélekben mutat ki, a valóságban azonban ennél sokkal nagyobb. A forradalmak után a városi lakosság nagyrésze fajúra vándorolt, most azonban megfordítva, igen nagy tömegben jönnek a városba a falu lakosai. Csak így érthető meg, dacára annak, hogy az orosz ipar 1926 végén 40 százalékkal több munkást foglalkoztatott, mint két évvel ezelőtt, a munkanélküliség mégis emelkedett. Nem is remélhető, hogy a munkanélküliség érezhetően csökkenjen, amíg a lakosság ilyen nagymérvű szaporodása — évenként 3 millió — az eddigi mértékben tovább tart. A föld intenzív kihasználása tudná csak ezt a nagy tömeget eltartani. A föld fölosztása az egyes földmivelőcsaládok között nem hozná meg a kívánt eredményt, mivel csak nagyon kevés jutna egyre-egyre és az erősen fölzsaporodott lakoságon ez nem sokat segítene. A föld intenzív kihasználásához, vagy a földműveseknek a kevésbé lakott és megművelt területekre való telepítéséhez azonban oly nagy összeg volna szükség, melyet ma Oroszország a saját erejéből előteremtteni képtelen. A lakosság hihetetlen mérvű szaporodásával járó hatalmas munkanélküliség időszerűvé teszi egy külföldi kölcsön fűlvetelét, amely újabb engedelményekre fogja készíteni Oroszországot a külföldi tőkével szemben.

A munkaidő és a nyolcórás munkanap hatása a termelésre. A francia munkaügyi miniszter vizsgálat tárgyává tette, hogy milyen hatása van a nyolcórás munkanapnak a termelésre. A beküldött jelentések szerint, amelyek a cipőiparra, a textil-, a gumiiiparra, az öntödékre, a drótygyártásra, a papirgyártásra, a

teglagyártásra és a gőzfűrészüzemekre vonatkoznak, a nyolcórás munkanap bevezetésével egyidejűleg mutatkozik ugyan csökkenés, de ez igen gyorsan eltűnik és egy fokozatos többtermelés tapasztalható. Számos iparágban azonban a nyolcórás munkanap bevezetése a termelészközök modernizálását idézte elő és ott, ahol ez bekövetkezett, a termelés nagyobb volt, mint addig tízórás munkaidő mellett. Ezekben a helyeken azután arra törekedtek, hogy a termelészközöket folyton javítsák, a termelés módját átszervezzék. A munkaügyi miniszterhez beérkezett ezirányú jelentéseket az iparfelügyeleti hatóságok készítették vizsgálataik alapján.

A bérek alakulása. Az angol munkaügyi miniszter most teszi közzé azokat az adatokat, amelyek az ezévi január-júniusra vonatkozóan a munkaidő és munkabérváltozásokat mutatják. Ez adatok szerint 62,500 munkás ért el ez idő alatt béremelkedést — Az Egyesült Államok munkaügyi minisztere most tesz közzé egy kimutatást a tanulatlan munkások bérééről. Ez adatok szerint a tanulatlan munkások heti átlagos keresete az antracitbányákban 29 45 dollár, az automobilgyártásnál 28 73, az öntödékekben 25 25, a gépépítésnél 23 07, a textiliparban 21 98, a huskonzervgyártásnál 21 35 dollár. — Az argentinai parlamentben egy törvényjavaslatot nyújtottak be, amely a minimális munkabéreket kívánja megállapítani. A javaslat szerint központi és kerületi választmányokat létesítenének, amelyek megállapítanák a béreket. A választmányok a munkások és munkáltatóérdeképviseltek tagjaiból állanak.

HALÁLOZÁSOK

Pavelka József

vasesztergályos

szaktársunk november hó 1-én 68 éves korában elhunyt Nadrágon. Pavelka szaktárs a nadrági szakszervezet megalakulásától kezdve 10 éven keresztül hűséges tagja volt a szervezetnek. Utolsó útjára a gyár összmunkássága is elkísérte és a szakszervezet elnöke koszorút helyezett a koporsójára, hogy ezzel is lerója a szervezet hálóját a hűséges harcos iránt. — Nagy János szaktárs, a lupeni csoport hű és kitartó tagja, november hó 10-én 56 éves korában proletárbetegségben meghalt. Holt tetemét nov. hó 12-én a szak- és elvtársainak nagy tömege kísérte ki utolsó útjára, hogy ezáltal is lerója hálóját. Nagy János szaktárs 10 éven keresztül öntudatos harcosa volt a szervezeteknek. — Leinhold Jakab lakatos szaktársunk, a lugosi befizetőhelyünk pénztárnoka, november 20-án 40 éves korában elhunyt. Temetésén Pirovsky szaktárs, szövetségünk alelnöke bucsuztatta el a szövetség részéről a 23 éven keresztül hűséges és tevékeny tagunkat. A lugosi munkásság nevében Wild elvtárs bucsuztatta el a fáradhatatlan szaktársunkat. Em-léküket kegyelelten fogjuk megőrizni.

ZÁRLAT. A nagyváradi vas- és fémmunkások helyicsoportjának vezetősége kéri az ország összes vas- és fémmunkásait, hogy ne utazzanak Váradra munkakeresés végett, mert itt a vas- és fémiparban nagy a munkanélküliség.

A nagyváradi vas- és fémmunkások helyicsoportjának vezetősége elhatározta, hogy a csoport tagjainak szellemi nevelésére oktató előadásokat fog tartani. Nemkülönben határozatot hoztak arra, hogy tevékeny szakszervezeti akciót indítanak az egész városban.

FIGYELEM, CLUJI VASMUNKÁSOK! A november 4-én tartott taggyűlés határozata értelmében ezuton is nyomatékosan figyelmeztetjük a hátralékos tagokat arra, hogy a hátralékokat december 5-ig feltétlenül rendezzék, ellenkező esetben ezen dátumon túl minden felszólítás nélkül a tagok sorából törölve lesznek.

A HELYICSOPORT VEZETŐSÉGE.

Felhívás! A marosújvári csoport vezetősége felhívja a csoport tagjait, hogy hátralékaikat legkésőbb január 10-ig rendezzék, mert ellenkező esetben az összes 8 hétnél több hátralékban levő tagok törölve lesznek s azután csak mint új tagok lesznek felvehetőek a szervezet kötelékébe.

A közelgő kollektív szerződés kötés idejére legyenek mindnyájan szervezve, hogy eredményeket érthessünk el a tárgyalásokon.

Csoportvezetőség.

A cluji „Energia” üzemben dolgozó szaktársakat ezuton is figyelmeztetjük, hogy a gyárértekezleten pontosan jelenjenek meg. Mindazok, akik a jövőben indokolatlanul a gyárértekezletről elmaradnak, névszerint a szaklap útján lesznek fölcsólitva kötele-ségükre.

A gyári bizalmi testület.

Cluji bizalmiférfiak figyelmébe! Ezuton is felhívjuk az üzemek bizalmiférfiit arra, hogy a bizalmiférfi értekezleten pontosan jelenjenek meg, ellenkező esetben névszerint szaklap útján lesznek kötele-ségükre felszólítva.

A szervezőbizottság.

Felölös szerkesztő: Bartalis Sándor.

Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége

Gutenberg-könyvnyomda Cluj